

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (6 - 10 Kasım)**Türkiye**

- Hazine nakit dengesi Ekim'de 82.247 milyar TL açık verdi. Aynı dönemde faiz dışı açık 25.782 milyar TL oldu.
- Sanayi üretim endeksi Eylül ayında arındırılmamış verilerle yıllık %3.1 arttı. Takvim etkisinden arındırılmış verilerle yıllık artış %4.0 oldu. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi ise Eylül ayında bir önceki aya göre %0.1 azalış gösterdi.
- İşsiz sayısı 2023 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre 46 bin kişi azalarak 3 milyon 168 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0.1 puan azalarak %9.1 seviyesinde gerçekleşti.
- Şirketlerin yurt içi ve yurt dışından sağladığı toplam nakdi kredi bakiyesine göre döviz pozisyonlarını TCMB'ye bildirim yükümlülüğüne ilişkin sınır ve kapsam 2024 yılında uygulanmak üzere değiştirildi.
- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, yüksek faiz oranlarının kredi kanalları aracılığıyla reel ekonomiye yayılmasıyla küresel büyümenin 2024'te yavaşlayacağını belirtti ve 2024 yılı küresel büyüme beklentisini %2.1'e düşürdü. Türkiye ekonomisinin 2023'te %4.2, 2024'te %2.6 ve 2025'te %3 büyümesinin beklendiği belirtildi.

ABD

- Michigan Üniversitesi tüketici güven endeksi Kasım ayında öncül verilere göre 60.4 seviyesine gerileyerek beklentilerin altında ve 6 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti.
- Fed Başkanı Jerome Powell, Fed'in belirli bir sürede enflasyonu %2'lik hedefe düşürmek konusunda kararlı olduğunu, şu anda yeterince kısıtlayıcı politika sergilediklerinden emin olmadıklarını söyledi ve Fed'in gerektiğinde daha fazla sıkılaştırma yapmaktan çekinmeyeceğini ekledi.
- Moody's malî gücüne yönelik aşağı yönlü riskler nedeniyle ABD'nin kredi not görünümünü durağandan negatife çekti. Kredi notu ise en yüksek seviye olan 'Aaa'da kaldı.

Avrupa

- Avrupa Merkez Bankası (ECB) üyesi ve Almanya Merkez Bankası Başkanı Joachim Nagel, ECB'nin tetikte olması gerektiğini, çünkü Euro Bölgesi'nde enflasyonun, ücret artışı ve daralan işgücü arzının etkisiyle beklenenden daha yüksek gelebileceğini söyledi.
- Almanya'da enflasyon Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre beklentilere paralel %3.8'e geriledi.

Asya

- Moody's, Japonya'nın kredi notunu "A1" olarak teyit etti ve görünümünü "durağan" olarak devam ettirdi.
- Çin Merkez Bankası (PBoC) Başkanı Pahn Gongsheng, Çin'in bu yıl GSYH büyüme hedefi olan %5'e ulaşmasının beklendiğini ve reel ekonomik büyümeyi canlandırmak için ihtiyatlı para politikasını sürdüreceğini söyledi.
- Çin'de tüketici fiyatları Ekim'de yıllık bazda %0.2 düştü. Böylece enflasyonda Temmuz'dan bu yana ilk defa düşüş yaşandı. Üretici fiyatları Ekim'de yıllık bazda %2.6 düştü.
- IMF, hükümetin güçlü politika desteği nedeniyle Çin'in 2023 büyüme beklentisini %5'ten %5.4'e, 2024 büyüme beklentisini %4.2'den %4.6'ya çıkardı.

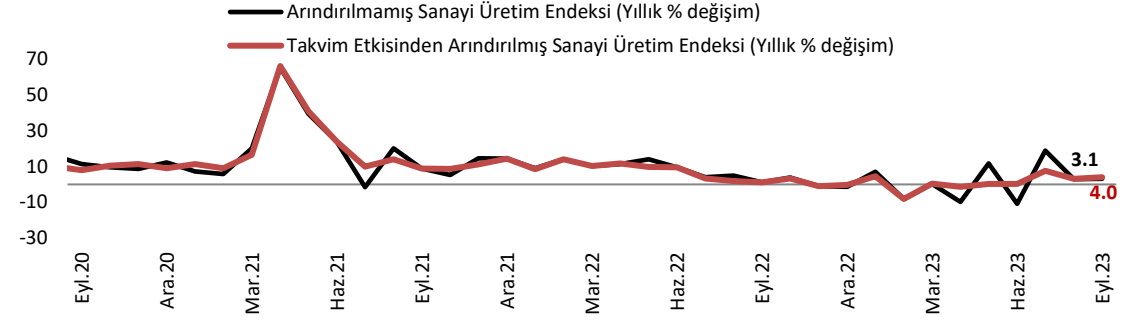
Diğer

- Avustralya Merkez Bankası (RBA) yüksek enflasyon nedeniyle politika faizini 25 baz puan artırarak 12 yılın en yüksek seviyesi olan %4.35'e çıkardı.

Ayrıntılar...

Yurt içi

Sanayi üretim endeksi üçüncü çeyrekte büyümeyi destekliyor.

Kaynak: TÜİK

Sanayi üretim endeksi Eylül ayında arındırılmamış verilerle yıllık %3.1 arttı (beklenti:%4.3 artış). Takvim etkisinden arındırılmış verilerle yıllık artış %4.0 oldu (beklenti:%4.9 artış). Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi ise Eylül ayında bir önceki aya göre %0.1 azalış gösterdi (beklenti:%0.6 artış).

Sanayi üretim endeksinin, 30 Kasım'da açıklanacak olan üçüncü çeyrek büyüme oranını desteklemesini ve sanayi üretim endeksinin büyümeye katkısının yılın ilk iki çeyreğine kıyasla artmasını bekliyoruz. 2023 yılının ilk çeyreğinde arındırılmış verilerle bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %1.10 azalan sanayi üretimi, yılın ikinci çeyreğinde %0.26 azalmıştı. Yılın üçüncü çeyreğinde ise söz konusu artış %4.89 oldu.

Sanayi üretim endeksinin etkisiyle 2023 yılında Orta Vadeli Program hedefi olan %4.4 veya üzerinde bir büyüme oranı gerçekleşmesini bekliyoruz.

Şirketlerin yurt içi ve yurt dışından sağladığı toplam nakdi kredi bakiyesine göre döviz pozisyonlarını TCMB'ye bildirim yükümlülüğüne ilişkin sınır ve kapsam değiştirildi.

Resmî Gazete'de yayımlanan karara göre; 10 milyon lira üzeri kredisi bulunan firmaların Özet Döviz Pozisyon Raporlaması uygulamasına son verildi. Reel sektörün döviz pozisyonundaki değişimlerin izlenmesi ve etki analizleri için kurulan Sistemik Risk Veri Takip Sistemi (SRVTS)'nin kapsamında güncellemeye gidildi. Toplam nakdi kredileri ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 100 milyon TL ve üzerinde olan firmalar ile geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 500 milyon TL ve üzerinde olan firmalar, veri formu ile talep edilen bilgileri Merkez Bankası'na takip eden aydan itibaren bildirmekle yükümlü olacaklar.

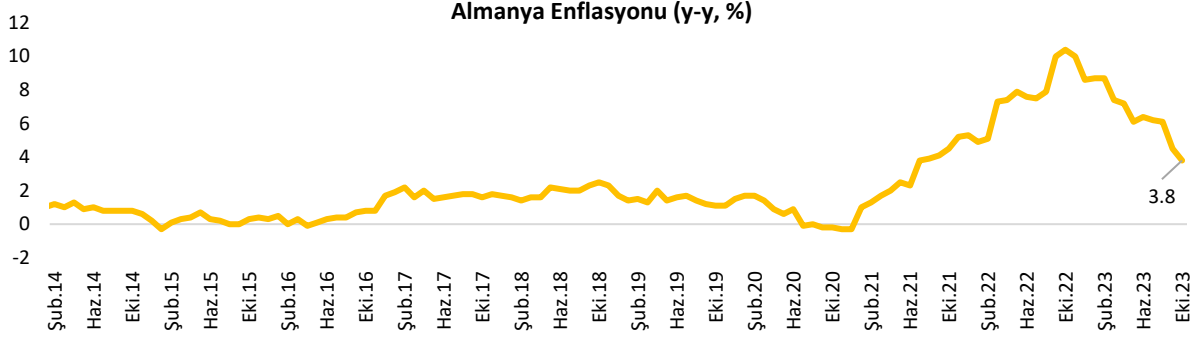
Yurt dışı

Fed Başkanı Powell, Fed'in gerektiğinde daha fazla sıkılaştırma yapmaktan çekinmeyeceğini söyledi.

Fed Başkanı Jerome Powell, Fed'in belirli bir sürede enflasyonu %2'lik hedefe düşürmek konusunda kararlı olduğunu, şu anda yeterince kısıtlayıcı politika sergilediklerinden emin olmadıklarını söyledi ve Fed'in gerektiğinde daha fazla sıkılaştırma yapmaktan çekinmeyeceğini ekledi.

Öte yandan Powell, birkaç ay görülen iyi verilerin yanlış yönlendirmesine veya aşırı sıkılaştırma riskine karşı dikkatli olacaklarını söyledi. Powell, gelecek çeyreklerde ekonomik büyümede ılımlaşma olabileceğini, istihdam piyasasının sıkı olduğunu ancak dengeye oturmaya başladığını belirtti.

Almanya'da enflasyon son 27 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti.

Kaynak: Reuters

Almanya'da TÜFE Eylül'deki %4.5'ten Ekim'de %3.8'e geriledi. Böylece enflasyon Ağustos 2021'den bu yana ki en düşük seviyede gerçekleşti. Ancak enflasyon orta ve uzun vadeli rakamlarla karşılaştırıldığında hala yüksek kalıyor.

Ekim'de enerji fiyatları yıllık bazda %3.2 geriledi. Bu düşüşte baz etkisi belirleyici oldu. Ekim'de yıllık bazda %6.1 artan gıda fiyatları ise enflasyonun belirleyicisi olmayı sürdürdü.

Federal İstatistik Ofisi Başkanı Ruth Brand, tüketici seviyesindeki fiyat artışının bir miktar yavaşladığını, gıda fiyatlarının yıllık artış hızının düşmeye devam ettiğini ve çoğu enerji ürününün fiyatının geçen yıla göre daha da düşük olduğunu ancak tüketicilerin uzun savaş ve kriz döneminde artan gıda ve enerji fiyatlarının hâlâ yüksek olduğunu hissettiklerini söyledi.

Avrupa komisyonu, Almanya'da enflasyonun 2023 yılında %6.4 gerçekleşmesini 2024 yılında ise %2.8'e gerilemesini bekliyor.

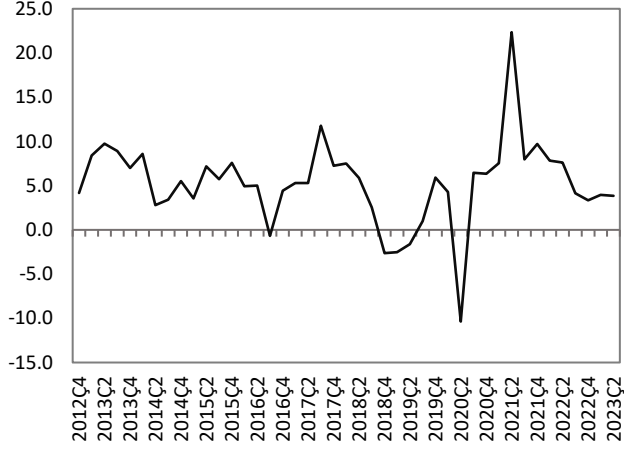
Haftalık Veri Takvimi (13 – 17 Kasım 2023)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti	
13.11.2023	Türkiye	Cari İşlemler Dengesi (Eylül)	-619 milyon \$	1.88 milyar \$ (Açıklandı)	
	ABD	Bütçe Dengesi (Ekim)	-171 milyar \$	-30 milyar \$	
	Japonya	ÜFE (Ekim, y-y)	%2	%0.8 (Açıklandı)	
14.11.2023	ABD	TÜFE (Ekim, y-y)	%3.7	--	
		Çekirdek TÜFE (Ekim, y-y)	%4.1	%4.1	
	Euro Bölgesi	GSYH (3.çeyrek, revizyon, ç-ç)	%0.2	-%0.1	
		ZEW Endeksi (Kasım)	2.3	--	
	Almanya	ZEW Endeksi (Kasım)	-1.1	5	
	İngiltere	İşsizlik Oranı (Eylül)	%4.3	--	
15.11.2023	Türkiye	Merkezî Yönetim Bütçe Dengesi (Ekim)	51.3 milyar ₺	--	
	ABD	ÜFE (Ekim, a-a)	%0.5	%0.1	
		Perakende Satışlar (Ekim, a-a)	%0.7	-%0.1	
		New York Fed İmalat Endeksi (Kasım)	-4.6	-2.6	
	Euro Bölgesi	Dış Ticaret Dengesi (Eylül)	6.7 milyar €	--	
		Sanayi Üretim Endeksi (Eylül, y-y)	-%5.1	-%6.3	
	Fransa	İşsizlik Oranı (3.çeyrek)	%7.2	--	
		TÜFE (Ekim, y-y)	%4.9	%4	
	İtalya	TÜFE (Ekim, y-y)	%5.3	%1.8	
	İngiltere	TÜFE (Ekim, y-y)	%6.7	%4.8	
		Çekirdek TÜFE (Ekim, y-y)	%6.1	%5.8	
	Japonya	GSYH (3.çeyrek, yıllıklandırılmış, öncül)	%4.8	-%0.6	
		Sanayi Üretim Endeksi (Eylül, y-y)	-%4.4	--	
	16.11.2023	Türkiye	TCMB Finansal İstikrar Raporu-II	--	--
			Konut Fiyat Endeksi (Eylül, a-a)	%5.5	--
		Konut Satışları (Ekim, y-y)	-%9.5	--	
ABD		Haftalık İşsizlik Maaş Başvuruları	217 bin kişi	--	
		Philadelphia Fed İmalat Endeksi (Kasım)	-9	-11	
		Sanayi Üretim Endeksi (Ekim, a-a)	%0.3	-%0.4	
		Kansas Fed İmalat Endeksi (Kasım)	-8	--	
İtalya		Dış Ticaret Dengesi (Eylül)	2.1 milyar €	--	
Japonya		Dış Ticaret Dengesi (Ekim)	72.1 milyar ¥	-735.7 milyar ¥	
		Makine Siparişleri (Eylül, y-y)	-%7.7	-%3.6	
17.11.2023		Türkiye	TCMB Piyasa Katılımcıları Anketi	--	--
		ABD	İnşaat İzinleri (Ekim, öncül)	1.471 milyon adet	1.45 milyon adet
		Konut Başlangıçları (Ekim, a-a)	%7	--	
	Euro Bölgesi	TÜFE (Ekim, y-y)	%4.3	%2.9	
		Çekirdek TÜFE (Ekim, y-y)	%4.5	%4.2	
	İngiltere	Perakende Satışlar (Ekim, y-y)	-%1	-%1.5	

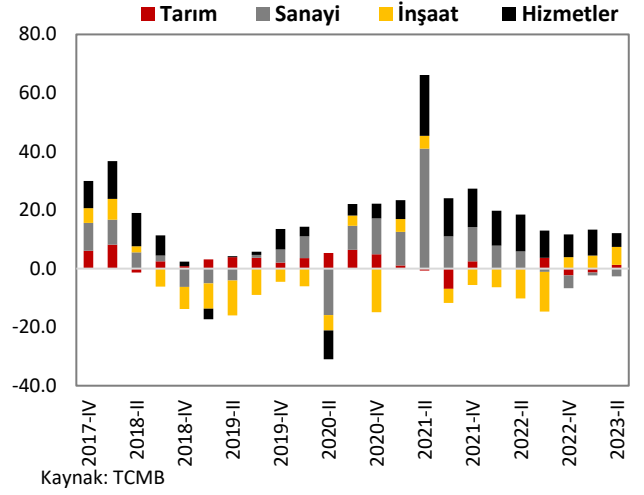
TÜRKİYE

Türkiye Büyüme Oranı

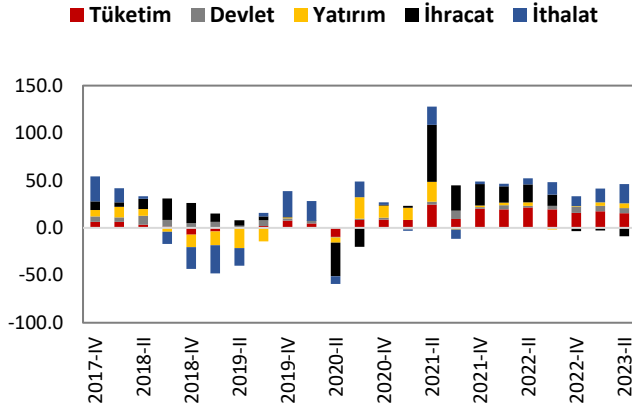
Reel GSYH (y-y, %)

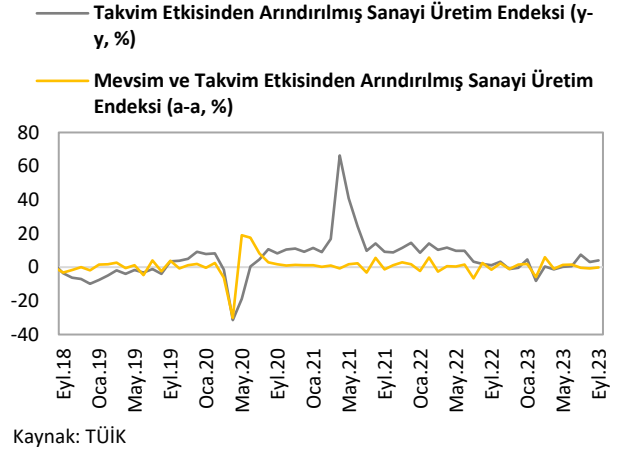
Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

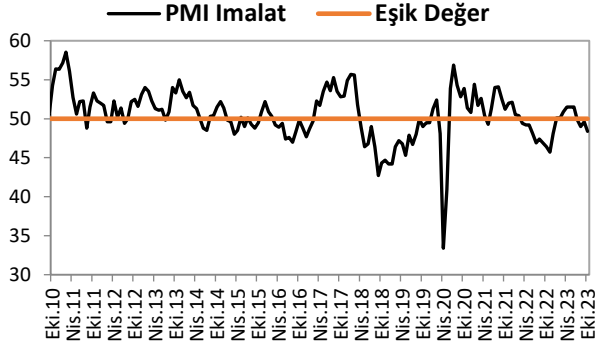
Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

Sanayi Üretim Endeksi

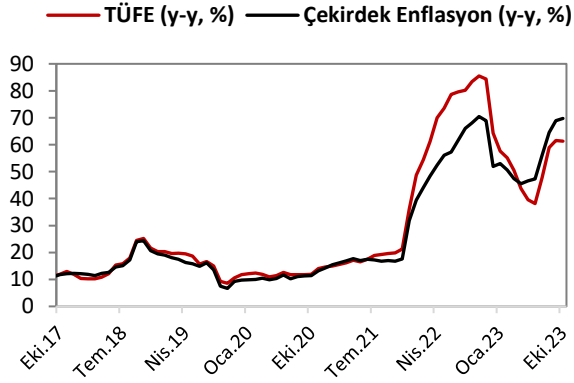

İmalat PMI

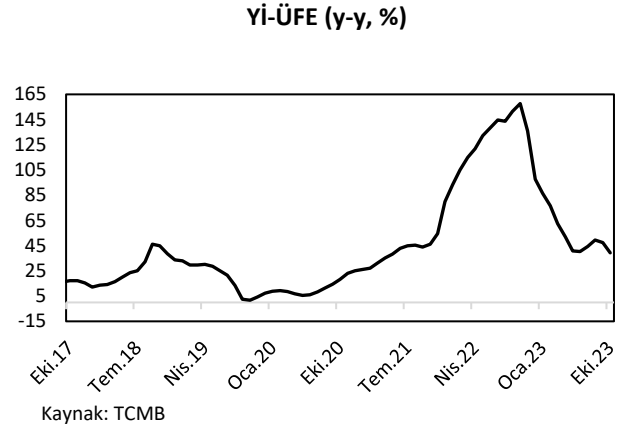

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

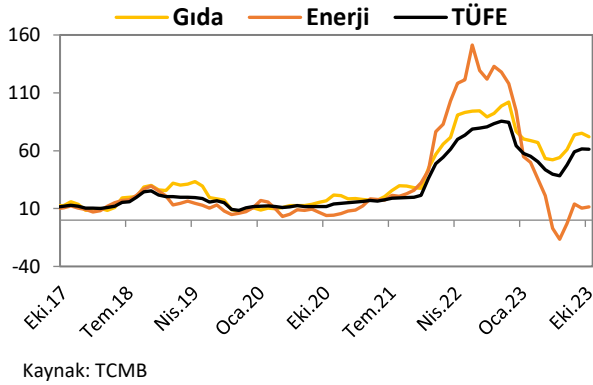
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

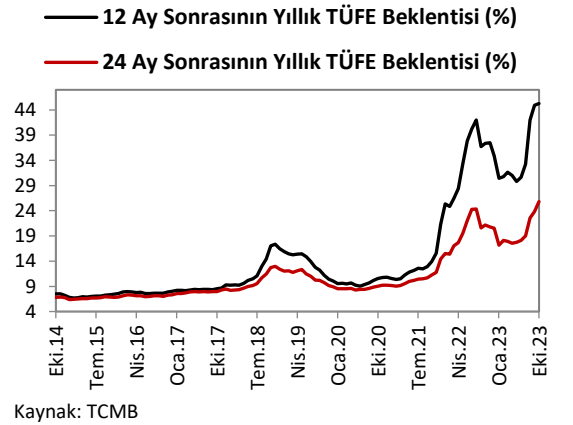
Yİ-ÜFE

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

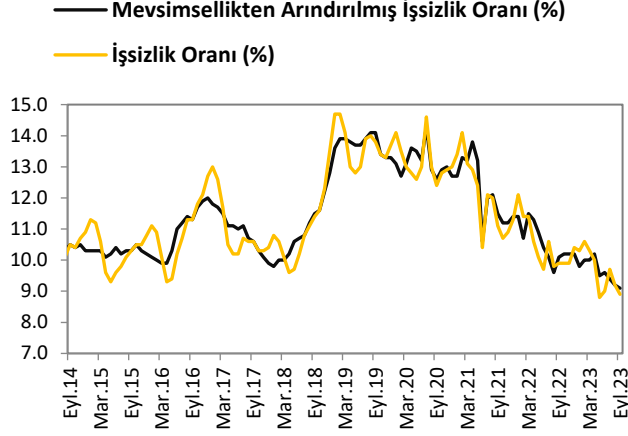

Enflasyon Beklentileri

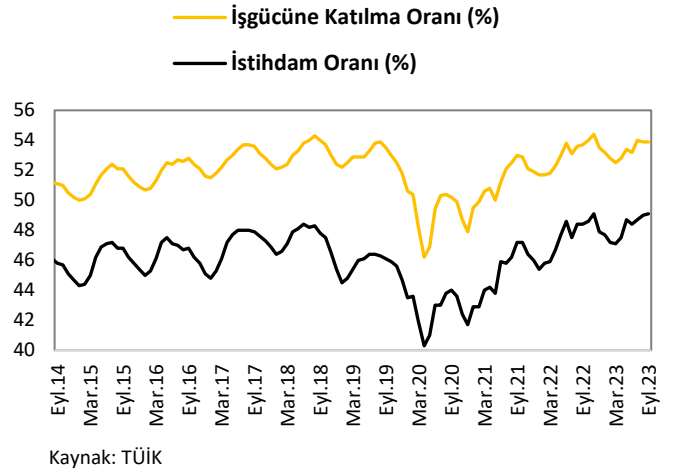

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

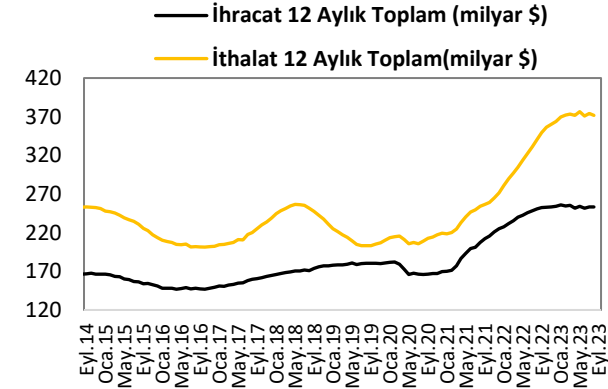

İşgücüne Katılım Oranı

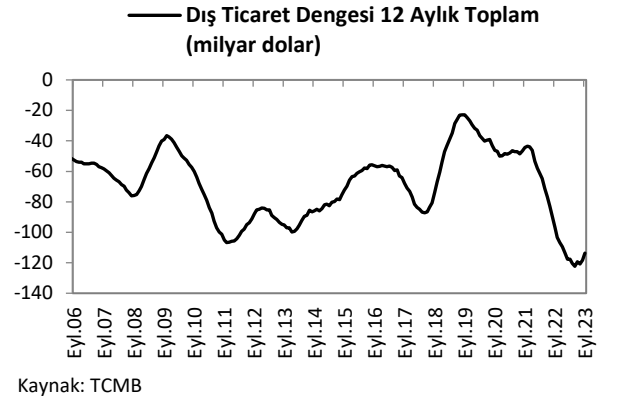

DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

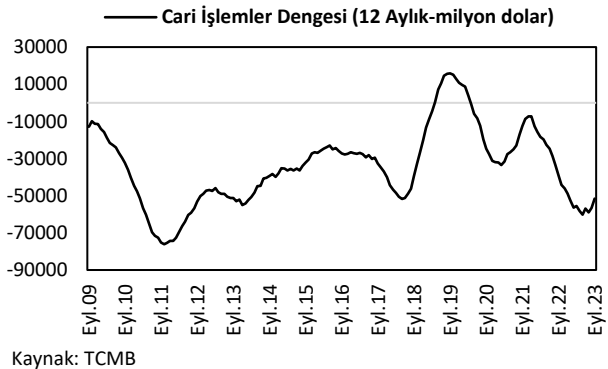
İthalat-İhracat

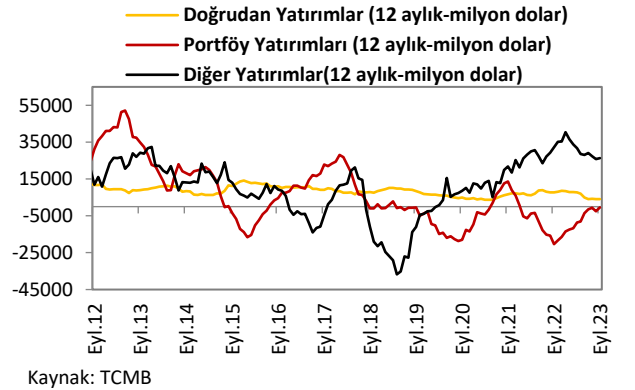
Dış Ticaret Dengesi

Cari İşlemler Dengesi

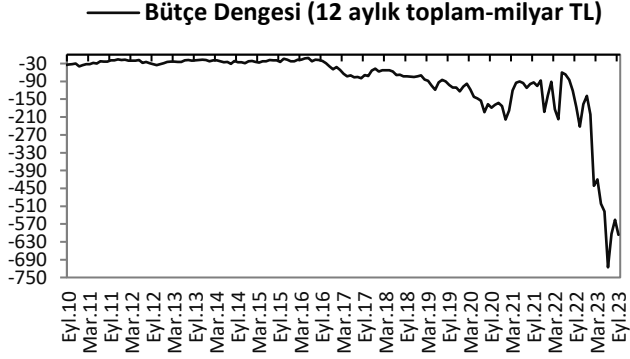

Sermaye ve Finans Hesabı

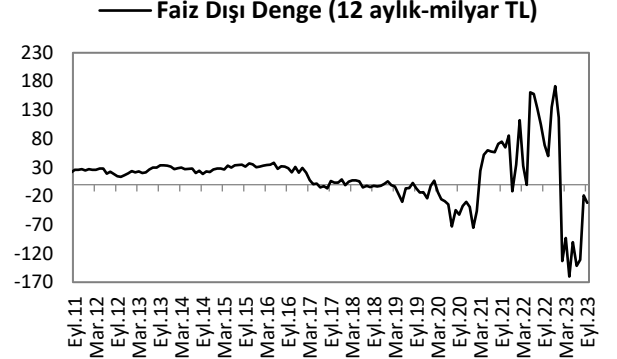

KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

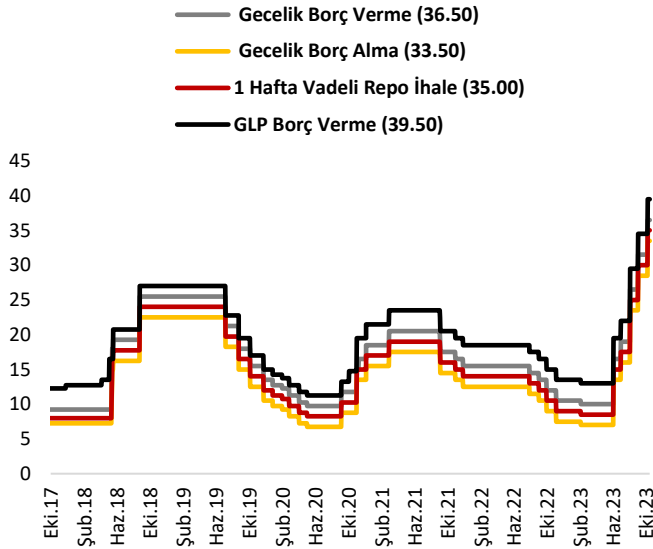
Bütçe Dengesi

Faiz Dışı Denge

TCMB Faiz Oranları

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
2021	7,248,789	11.0	12.0	17.5	76.6
2022	15,006,574	5.6	10.5	5.7	77.1
Son Yayınlanan	5,502,192 (2023-II)	3.8 (2023-II)	9.2 (Ağustos 2023)	3.1 (Ağustos 2023)	77.4 (Ekim 2023)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2021	36.08	31.88	79.89		
2022	64.27	51.93	97.72		
2023 (Ekim)	61.36	69.76	39.39		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2021	2,097,220	5,063,244	5,167,365	221,447	72,563
2022	3,131,103	8,218,173	8,448,655	313,343	82,904
Son Yayınlanan (3.11.2023)	4,540,433	12,761,081	13,106,414	419,104	83,943
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2021	12.50	15.50	14.00		
2022	7.50	10.50	9.00		
Son Yayınlanan (13.11.2023)	33.50	36.50	35.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2021	-7.2	271.4	225.2	-46.2	
2022	-48.7	363.7	254.2	-109.5	
Son Yayınlanan	1.88 (Eylül 2023)	22.5 (Eylül 2023)	27.5 (Eylül 2023)	-5.0 (Eylül 2023)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezi Yön. İç Borç Stoku	Merkezi Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2021	1,321.2	1,426.6	1,489.2		
2022	1,905.3	2,128.9	2,522.9		
Son Yayınlanan	2,859.8 (Eylül 2023)	3,209.8 (Eylül 2023)	3,882.6 (2023-II)		
Kamu Maliyesi (Milyon TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2021 (Eylül)	141,507	117,921	-23,586	-9,478	
2022 (Eylül)	285,567	206,940	-78,627	-45,511	
2023 (Eylül)	570,482	441,265	-129,218	-58,454	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	3.7 (2023-II)	34.0 (2023-II)	-5.8 (2023-II)		